

สรุปรายงานการจัดการองค์ความรู้ (KM)

ปีการศึกษา 2559

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

เรื่อง

การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning

ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

คำนำ

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีได้ตระหนักถึงความสำคัญที่ให้อาจารย์ผู้สอนมีความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถวางแผน ออกแบบและพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอน โดยบูรณาการเทคนิคการเรียนการสอนจากวิธีการที่หลากหลาย การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำหนังสือคู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเล่มนี้จึงมีความมุ่งหวังว่าจะเป็นประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ขอน้อมรับด้วยความขอบคุณ และจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

สารบัญ

หน้า

คำนำ	ก
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ข้อมูลพื้นฐานของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์.....	2
1.2 ลักษณะการเรียนรู้ที่พึงประสงค์.....	4
1.3 กระบวนการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	4
1.4 ความหมายและความสำคัญของ Active Learning.....	5
บทที่ 2 สรุปการประชุมการจัดการความรู้ (KM).....	8
สรุปการประชุมการจัดการความรู้ (KM) ประจำปีการศึกษา 2559 (ครั้งที่ 1).....	8
สรุปการประชุมการจัดการความรู้ (KM) ประจำปีการศึกษา 2559 (ครั้งที่ 2).....	11
สรุปการประชุมการจัดการความรู้ (KM) ประจำปีการศึกษา 2559 (ครั้งที่ 3)	12
สรุปการประชุมการจัดการความรู้ (KM) ประจำปีการศึกษา 2559 (ครั้งที่ 4)	13
บทที่ 3 การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยอาจารย์กลุ่มเป้าหมาย.....	14
บทที่ 4 สรุปผลการดำเนินงานด้านการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน.....	25

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มี 9 หมวด 78 มาตรา โดยเป็นมาตราที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ มาตรา 22 การเน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องมีการบูรณาการ มาตรา 24 การใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา เป็นแนวทาง ให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ มาตรา 26 การประเมินผลใหม่ที่หลากหลายในการปฏิรูป การเรียนให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการเรียนรู้ มีวิธีคิด รู้จักการตั้งคำถาม เป็นการเรียนรู้ตามสภาพจริง และ มีการประเมินผลตามสภาพจริง ผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียน (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2544 : 1-13) การศึกษาลักษณะต่างๆ ของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่ผู้สอนควรให้ความสำคัญเพื่อจะได้สามารถวิเคราะห์ผู้เรียนและออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม

คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้แผนกวิจัย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 5-7) ระบุว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จัด หรือ ดำเนินการให้สอดคล้องกับผู้เรียน ความแตกต่างระหว่าง บุคคล ความสามารถทางปัญญา วิธีการเรียนรู้โดยบูรณาการคุณธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจด้วยวิธีการ กระบวนการ และ แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงทั้งในและนอกห้องเรียน มีการวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับแนวทางที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้บัญญัติไว้ สถาบันการศึกษาจึงมีหน้าที่โดยตรงที่จะกำหนดเป้าหมาย ภารกิจ และแสวงหายุทธศาสตร์ต่างๆ ในการดำเนินการ เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน

1.1 ข้อมูลพื้นฐานของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

1.1.1 พื้นที่ ที่ตั้ง

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตั้งอยู่ ที่ 39 หมู่ 1 ถนนรังสิต-นครนายก ตำบลคลองหก อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12110 โทรศัพท์ 0 2549 3160-62 โทรสาร 0 2577 2358 www.het.rmutt.ac.th ประกอบด้วย อาคาร 4 อาคาร และอาคารโรงเรียนสาธิตอนุบาลราชวมงคล ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงานคณบดี สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขาวิชาสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ และโรงเรียนสาธิตอนุบาลราชวมงคล มีพื้นที่ทั้งหมด 14,648 ตารางเมตร

1.1.2 การแบ่งส่วนราชการของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ แบ่งส่วนราชการ เป็น สำนักงานคณบดี สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขาวิชาสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ เพื่อเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาองค์ความรู้ และประสิทธิภาพในการบริหารราชการ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ได้แบ่งโครงสร้างการบริหารจัดการเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการสังคม และการให้บริการเพื่อสนับสนุนพันธกิจหลัก ประกอบด้วย

1. ฝ่ายวิชาการและวิจัย
2. ฝ่ายบริหารและวางแผน
3. ฝ่ายพัฒนานักศึกษา

สาขาวิชาเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 สาขาวิชา ดังนี้

ระดับปริญญาตรี

1. สาขาวิชาสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
 - หลักสูตรการออกแบบแฟชั่นและเครื่องแต่งกาย
2. สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ
 - หลักสูตรวิชาอาหารและโภชนาการ

- หลักสูตรวิชาอุตสาหกรรมงานอาหาร

3. สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

- หลักสูตรวิชาเทคโนโลยีงานประดิษฐ์สร้างสรรค์

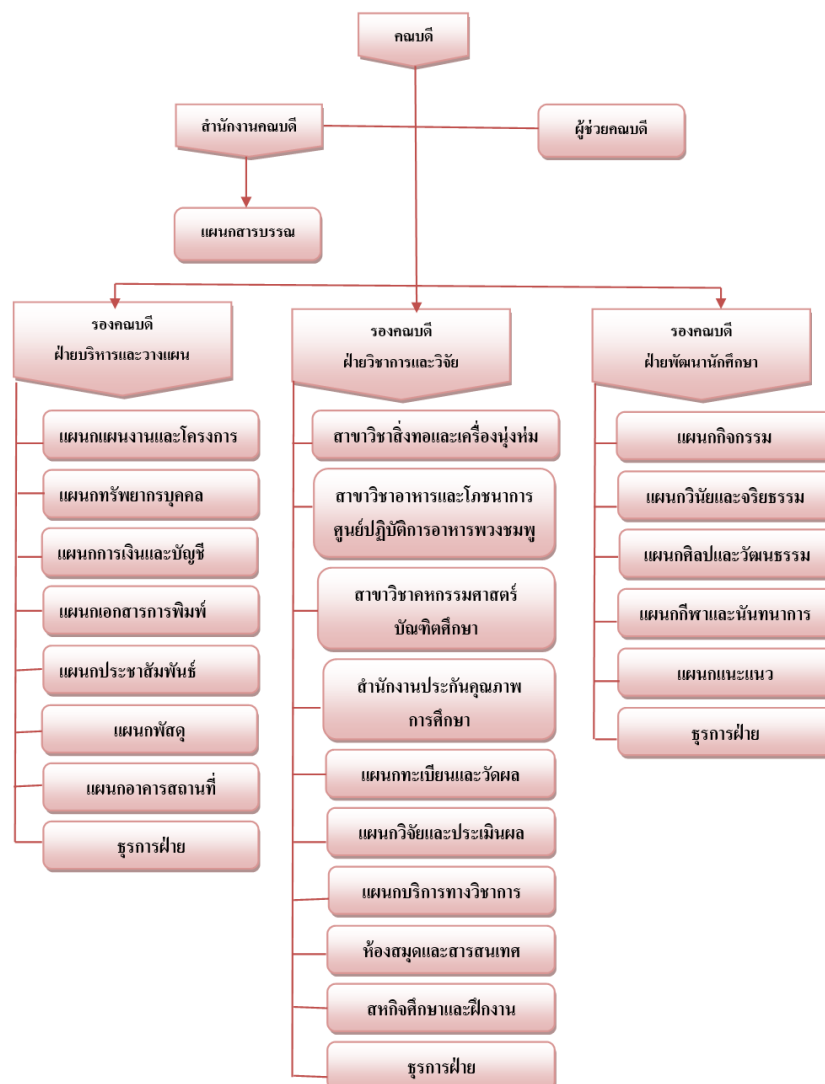
- หลักสูตรวิชาการศึกษาปฐมวัย

ระดับปริญญาโท

1. สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

- หลักสูตรวิชาเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

1.1.3 โครงสร้างคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

1.2 ลักษณะการเรียนรู้ที่พึงประสงค์

- เป็นกระบวนการทางปัญญา พัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
- เรียนอย่างมีความสุข เน้นประโยชน์ของ ผู้เรียนเป็นสำคัญ
- บูรณาการสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับความสนใจ ทันสมัยตามสภาพจริง
- เป็นกระบวนการคิด และการปฏิบัติจริง นำไปใช้ประโยชน์ได้
- เป็นกระบวนการเรียนร่วมกัน โดยมีผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียน

1.3 กระบวนการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดลักษณะกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ 9 ประการ คือ

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน
2. กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์
3. กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. ฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน
6. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่ม ร่วมกัน
8. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนเอง และมีความกระตือรือร้นในการเรียน
9. ประเมินพัฒนาการผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

1.4 ความหมายและความสำคัญของ Active Learning

ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคของข้อมูลข่าวสารและการเปลี่ยนแปลง ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การสื่อสารไร้พรมแดน การเข้าถึงแหล่งข้อมูลสามารถทำได้ทุกที่ทุกเวลา ผลกระทบจากยุคโลกาภิวัตน์นี้ส่งผลให้ผู้เรียนจำเป็นจะต้องมีความสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและเป็นผู้แสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา ประกอบกับปัจจุบันมีองค์ความรู้ใหม่เกิดขึ้นมากมายทุกวินาทีทำให้เนื้อหาวิชามีมากเกินไปที่จะเรียนรู้จากในห้องเรียนได้หมด ซึ่งการสอนแบบเดิมด้วยการ “พูด บอก เล่า” ไม่สามารถจะพัฒนาผู้เรียนให้นำความรู้ที่ได้จากการเรียนในชั้นเรียนไปปฏิบัติได้ดี ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองความเปลี่ยนแปลงของสังคมเทคโนโลยี จากผู้สอนที่มีบทบาทเป็นผู้ถ่ายทอดปรับเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะวิธีการค้นคว้าหาความรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถแสวงหาความรู้ และประยุกต์ใช้ทักษะต่างๆ สร้างความเข้าใจด้วยตนเองจนเกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย

การเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน “เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความหมายโดยการร่วมมือระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ในการนี้ ครูต้องลดบทบาทในการสอนและการให้ข้อความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรง แต่ไปเพิ่มกระบวนการและกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการจะทำกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น และอย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยการพูด การเขียน การอภิปรายกับเพื่อนๆ”

Active Learning เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคตหลักการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เป็นการนำเอาวิธีการสอน เทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ ออกแบบแผนการสอนและกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอน Active Learning จึงถือเป็นการจัดการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริม student engagement, enhance relevance, and improve motivation ของผู้เรียน

หลักสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning คือ การส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ด้วยเทคนิคหรือกิจกรรมต่างๆ ผู้สอนมีบทบาทอำนวยความสะดวกและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง จนเกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย (Meaningful Learning)

การเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning) ทำให้ผู้เรียนสามารถรักษาผลการเรียนรู้ให้อยู่คงทนได้มากและนานกว่ากระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียน เป็นฝ่ายรับความรู้ (Passive Learning) เพราะกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning สอดคล้องกับการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับความจำ โดยสามารถเก็บและจำสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผู้สอน สิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ที่ได้ผ่านการปฏิบัติจริง จะสามารถเก็บความจำ ในระบบความจำระยะยาว (Long Term Memory) ทำให้ผลการเรียนรู้ ยังคงอยู่ในปริมาณที่มากกว่า

ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

- ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปบทวนของผู้เรียน
- เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา การนำความรู้ ไปประยุกต์ใช้
- เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้
- เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน ฟัง คิด
- เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง
- เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และหลักการสู่การสร้างความคิดรวบยอด
- ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ มีการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน
- ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
- ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning) ครอบคลุมวิธีการจัดการเรียนรู้หลากหลายวิธี เช่น

การ

- การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)
- การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)
- การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)
- การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)
- การเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning)
- การเรียนรู้การบริการ (Service Learning)
- การเรียนรู้จากการสืบค้น (Inquiry-Based Learning)
- การเรียนรู้ด้วยการค้นพบ (Discovery Learning) ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม รูปแบบ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้ มีพื้นฐานมาจากแนวคิดเดียวกัน คือให้ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทหลักในการเรียนรู้ของตนเอง จากข้อมูลทางด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ดังกล่าว คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ได้เห็นความสำคัญต่อการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการสอนของอาจารย์กลุ่มเป้าหมายที่มีประสบการณ์สอนไม่เกิน 5 ปี ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบัณฑิตของทางคณะฯ มาจัดทำ การจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management: KM) ประจำปีการศึกษา 2559 และได้จัดทำสรุปวาระการประชุมในบทถัดไป

บทที่ 2

สรุปการประชุมการจัดการความรู้ (KM)

สรุปการประชุมการจัดการความรู้ (KM) ประจำปีการศึกษา 2559 (ครั้งที่ 1)

วันพฤหัสบดีที่ 8 มิถุนายน 2560 เวลา 12.30 - 13.30 น.

ณ. อาคาร 2 ชั้น 2 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

คณะกรรมการด้านการผลิตบัณฑิตทำการสรุปหัวข้อในการจัดการความรู้ครั้งสุดท้ายเพื่อสรุปแบบฟอร์ม (KM1) คณะกรรมการลงมติเลือกหัวข้อเทคนิคการสอนและได้ทำการสรุปเทคนิคการจัดการเรียนการสอนโดยแยกออกเป็นสาขาดังนี้

สาขาอาหารและโภชนาการ

- ใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน

โสภณ รัตนะ (2556, หน้า 11) กล่าวว่าเอกสารประกอบการสอน หมายถึง สื่ออนวัตกรรมการประเภท เอกสารสิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนของครูหรือประกอบการเรียนของนักเรียนที่ใช้ ประกอบการจัดกาเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งตามหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูและนักเรียนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ประภาพรณ เสี่ยงวงศ์ (2550, หน้า 42) กล่าวว่าเอกสารประกอบการเรียนหมายถึง เอกสารที่ บอกวิธีการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนเฉพาะเรื่องหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ตามกลุ่ม

สาระการเรียนรู้เพื่อให้ครูหรือผู้เรียนใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งตามหลักสูตร ซึ่งจะต้องมีหัวข้อและเนื้อหาครอบคลุมและครบถ้วนตามรายละเอียดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรไม่น้อยกว่า 1 หน่วยการเรียนรู้/รายวิชา

- แจกหนังสือเพื่ออ่านประกอบการเรียนรู้
- สร้างกิจกรรมโดยใช้ใบงาน เพื่อให้ให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเรียน
- ใช้วัตถุจริงในการเรียนการสอน
- ใช้วัสดุจำลองในการฝึกก่อนลงภาคปฏิบัติงานจริง
- เทคนิคพี่สอนน้อง เพื่อนสอนเพื่อน
- สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน

การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนหมายถึงการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยส่งเสริมให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสร้างความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา ตลอดจนช่วยสร้างเสริมความมีระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียน

- นักศึกษาหาหัวข้อที่อยากเรียนจาก Internet
- ใช้เทคนิค Flipped Classroom เพื่อเรียนรู้จากนอกห้องเรียน

หลักการของ Flipped Classroom ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา บวกกับการจัดกิจกรรมในห้องเรียน เนื่องจากเวลาในห้องเรียนมีจำกัด การที่จะให้นักเรียนเข้าใจในหลักการความรู้บางอย่างอาจมีเวลาไม่พอ ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าความรู้จากการสอนผ่านวิดีโอที่ครูได้บันทึกไว้แล้ว รวมทั้งการอ่านหนังสือเพิ่มเติม ปรึกษาเพื่อนหรือครูออนไลน์ สามารถทำได้ล่วงหน้านอกห้องเรียน ส่วนเวลาในห้องเรียน ครูก็สร้างสภาวะแวดล้อมให้เหมาะกับการจัดกิจกรรมที่ออกแบบไว้ เพื่อให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ ครูก็เดินสำรวจไปรอบๆ ห้อง คอยให้คำแนะนำหลักการที่เข้าใจยาก หรือปัญหาที่เด็กพบ วิธีนี้จะทำให้เด็กเข้าใจความรู้ และเชื่อมโยงในหลักการ มากยิ่งขึ้น

สาขาสีทอและเครื่องนุ่งห่ม

- ฝึกนักศึกษาจากการวาดเส้น ลงสี
- ฝึกนักศึกษาให้ค้นคว้าหาข้อมูลจาก Internet
- ฝึกให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานจริง เช่นการจัดงาน Fashion Show
- ใช้เทคนิคการลงคะแนนเสียงในการเลือกหัวข้อโครงการ
- ใช้เทคนิค Active Learning ในการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นความสนใจ

Active Learning คือกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป (Bonwell, 1991) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการคือ 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์, และ 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน (Meyers and Jones, 1993) โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (co-creators) (Fedler and Brent, 1996)

- ใช้ IT (Information Technology) เพื่อความสะดวกในการเรียนการสอน

สาขาเกษตรศาสตร์ (ประติษฐ์/ปฐมวัย)

- ใช้วิธีเก็บคะแนนวัดความรู้และความรับผิดชอบ (short-test)
- ใช้ข้อตกลงในการลงชื่อเข้าเรียน เพื่อวัดความตั้งใจและความรับผิดชอบของนักศึกษา
- ใช้ข้อตกลงในการใช้เครื่องมือสื่อสารระหว่างเรียน
- ใช้ Email ในการส่งเอกสารประกอบการเรียนการสอนให้นักศึกษา
- ใช้แบบฝึกหัดเพื่อให้นักศึกษาทบทวนความรู้นอกห้องเรียน และเพื่อการเก็บคะแนน

สรุปการประชุมการจัดการความรู้ (KM) ประจำปีการศึกษา 2559 (ครั้งที่ 2)

วันจันทร์ที่ 3 กรกฎาคม 2560 เวลา 11.30-13.00 น.

ณ. ห้อง 2202 อาคาร 2 ชั้น 2 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

คณะกรรมการผู้รับผิดชอบด้านการผลิตบัณฑิตประชุมทำ KM เรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ได้ทำการทบทวนแบบฟอร์ม KM2 ของการประชุมครั้งที่ 1 เพื่อทำการสรุปผลการดำเนินงานการจัดการความรู้ในแบบฟอร์ม KM3 ผลการประชุมได้ข้อสรุปที่แน่ชัดในการได้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนของผู้ทรงคุณวุฒิจากทั้ง 3 สาขาวิชาของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ซึ่งเทคนิคการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ ได้ถูกนำเสนอให้กับกลุ่มเป้าหมายคือ อาจารย์บรรจุใหม่ อายุงานไม่เกิน 5 ปี ทั้ง 3 สาขาวิชา กลุ่มเป้าหมายได้ข้อสรุปแนวคิด มุมมองของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning ในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

- การจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning ซึ่งเป็นกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้การเรียนรู้โดยการทำ อ่าน, การเขียน, การโต้ตอบ, และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์, การสังเคราะห์, และการประเมินค่า

ในการประชุมครั้งที่สองกลุ่มเป้าหมายยังได้รับข้อเสนอแนะจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยการใช้ “บัตรคำ” ซึ่งเป็นวิธีการที่จะทำให้นักศึกษาได้สัมผัส หยิบ จับ เนื้อหาสาระจริง มากกว่าแค่การฟัง หรือท่องจำจากเอกสาร และยังได้มีการโต้ตอบ การคิดวิเคราะห์ ซึ่งจะส่งผลเชิงบวกอย่างมากต่อการเรียนรู้แบบ Active

สรุปการประชุมการจัดการความรู้ (KM) ประจำปีการศึกษา 2559 (ครั้งที่ 3)

วันจันทร์ที่ 17 กรกฎาคม 2560 เวลา 11.30-13.00 น.

ณ. หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

คณะกรรมการผู้รับผิดชอบด้านการผลิตบัณฑิตประชุมทำ KM เรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ได้ทำการจัดประชุมเพื่อรับรายงานความก้าวหน้าของกลุ่มเป้าหมาย คือ อาจารย์บรรจุใหม่ อายุงานไม่เกิน 5 ปี ทั้ง 3 สาขาวิชา เพื่อสรุปการจัดการเรียนการสอนแบบ Active learning ซึ่งได้นำองค์ความรู้จากการประชุมครั้งที่ผ่านมามาไปปรับใช้กับการเรียนการสอนในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ โดยสามารถสรุปเป็นประเด็นที่สำคัญดังต่อไปนี้

- 1 การสร้างแรงจูงใจโดยให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติงาน
- 2 ฝึกให้มีการนำเสนอ
- 3 การแบ่งทำงานเป็นทีม
- 4 การสร้างแรงจูงใจโดยการกำหนดโจทย์ที่น่าสนใจ
- 5 การสร้างแรงจูงใจจากตัวอย่างงานที่น่าสนใจ
- 6 การใช้หลักการ PRE-PRO-POST เป็นแนวทาง ในการสอน
7. การเรียนรู้จากการสืบค้น
8. การเรียนรู้ด้วยการค้นพบ

สรุปการประชุมการจัดการความรู้ (KM) ประจำปีการศึกษา 2559 (ครั้งที่ 4)

วันจันทร์ที่ 24 กรกฎาคม 2560 เวลา 11.30-13.00 น.

ณ. ห้อง 2202 อาคาร 2 ชั้น 2 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

คณะกรรมการผู้รับผิดชอบด้านการผลิตบัณฑิตประชุมทำ KM เรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ได้ทำการจัดประชุมเพื่อนำรายงานความก้าวหน้าของอาจารย์กลุ่มเป้าหมายที่มีประสบการณ์สอนไม่เกิน 5 ปี มาสรุปเป็นเล่มรายงาน เพื่อนำไปสู่การสกัดเป็นคู่มือการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นการจัดรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)
2. การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)
3. การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)
4. การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)
5. การเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning)
6. การเรียนรู้การบริการ (Service Learning)
7. การเรียนรู้จากการสืบค้น (Inquiry-Based Learning)
8. การเรียนรู้ด้วยการค้นพบ (Discovery Learning)

บทที่ 3

การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยอาจารย์กลุ่มเป้าหมาย

อาจารย์พรศิริ แสนตุ้ม

สาขาวิชาการศึกษาศรีปทุมวัน

รายวิชา: ดนตรีและกิจกรรมเคลื่อนไหวสำหรับเด็กปฐมวัย

เทคนิคการเรียนการสอน: Active Learning

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในรายวิชานี้ จะนำหลักวิธีการสอนโดยเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการทำงานร่วมกัน Group Discuss เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการยอมรับ และการเป็นผู้ตาม Cooperation และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภายในกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ จะทำให้นักศึกษาได้องค์ความรู้ Knowledge ในการนำไปพัฒนาตนเองตลอดจนได้แนวทางในการสร้างสรรค์ และการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป อาทิ เช่น การออกแบบกิจกรรม การออกแบบสื่อประกอบการจัดกิจกรรม และการแต่งเพลงสำหรับเด็กปฐมวัย

อาจารย์จุฬารักษ์ ศรีเมืองไหม
สาขาวิชาเทคโนโลยีงานประดิษฐ์สร้างสรรค์

รายวิชา: เทคโนโลยีงานถักทอ

เทคนิคการเรียนการสอน: Active Learning

ผลการดำเนินกิจกรรม

หลักการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการใช้ Active Learning ให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการทำงานแบบ Group Discussion ในการทำงานตามใบงานในชั่วโมงเรียน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อนสู่เพื่อน ทำให้ชิ้นงานที่นักศึกษาทำมีหลากหลายรูปแบบ รวมทั้งการเล่นสีของชิ้นงาน เป็นการฝึกความคิดสร้างสรรค์ และบ่งบอกความเป็นตัวตนของนักศึกษาแต่ละคนในการทำงาน แต่ยังคงอยู่บนพื้นฐานการทำงานในรูปแบบเดียวกัน เมื่อชิ้นงานเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว นำชิ้นงานของแต่ละคนมา Presentation หน้าห้องเรียน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

อาจารย์อาจารย์วิจิตร สนม
สาขาวิชาเทคโนโลยีงานประดิษฐ์สร้างสรรค์

รายวิชา: งานใบตองกับชีวิตไทย

เทคนิคการเรียนการสอน: Active Learning

ผลการดำเนินการ

ในการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นความสนใจ Active Learning คือกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำจริงและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไปที่เป็นของจริงซ้ำๆกันเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกทำจนเกิดการทำได้ เช่นการเย็บใบตองกลีบกระเวกซึ่งขั้นตอนการเย็บกลีบกระเวกจะต้องเริ่มจากการพับกลีบที่ถูกต้อง และเหมือนกันทุกชิ้น โดยก่อนที่นักศึกษาจะลงมือปฏิบัตินั้น มีการสาธิตการพับ เมื่ออาจารย์ผู้สอนทำการสาธิตเรียบร้อยแล้ว นักศึกษาก็จะลงมือปฏิบัติพับกลีบกระเวกด้วยตนเอง โดยมีอาจารย์คอยให้คำแนะนำและคอยสังเกตการณ์พฤติกรรมการพับกลีบกระเวกของนักศึกษาอย่างใกล้ชิดจนพับได้อย่างถูกต้อง และต่อจากนั้น อาจารย์ผู้สอนสาธิตการเย็บกลีบกระเวกด้วยการใช้ด้ายเย็บต้นถอยหลังที่ละอันจนเป็นผืน เมื่ออาจารย์ผู้สอนทำการสาธิตเรียบร้อยแล้ว นักศึกษาก็จะลงมือปฏิบัติเย็บกลีบกระเวกด้วยตนเอง โดยมีอาจารย์คอยให้คำแนะนำและคอยสังเกตการณ์พฤติกรรมการเย็บกลีบกระเวกของนักศึกษาอย่างใกล้ชิดจนเย็บได้ แต่ยังไม่ถูกต้อง อาจารย์ผู้สอนก็บอกวิธีการและให้ลองใช้เทคนิคต่างๆ จากเพื่อนที่เย็บได้แล้ว จนนักศึกษาเย็บกลีบกระเวกได้ถูกต้อง

ผลที่ได้จากการสอนวิธีการใช้วัสดุ-อุปกรณ์จริงในการเรียนการสอนแบบซ้ำๆหลายรอบ นักศึกษาได้รับความรู้จากองค์ความรู้ที่อาจารย์ผู้สอนถ่ายทอดโดยวิธีการสาธิต และนักศึกษาลงมือปฏิบัติจริงซ้ำๆ ทำให้นักศึกษามีทักษะในการพับและเย็บกลีบกระเวกได้ถูกต้องและดี เพราะมีต้นแบบการพับและเย็บที่ถูกต้องจากอาจารย์ผู้สอน รวมถึงศึกษาจากเพื่อนที่สามารถทำได้ และนักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองในด้านการทำซ้ำๆเพิ่มมากขึ้น โดยสามารถนำไปฝึกฝนนอกห้องเรียน และการมอบงานเป็นการบ้านให้กลับไปทำและนำมาส่ง

วิธีการสอนแบบการใช้เทคนิคการเรียนการสอนแบบ Active Learning กล่าวคือ อาจารย์ผู้สอนได้มอบหมายงานให้นักศึกษา คือ ให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้จากการเรียนทั้งหมด และนำทักษะทั้งหมดที่ได้จากการเรียนในวิชานี้มาต่อยอดเป็นกรวยใบตอง และให้นักศึกษาประเมินผลชิ้นงานที่นักศึกษาทำ เป็นการฝึกความถูกต้องให้เกิดความ

ปรานีตในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน และบ่งบอกความเป็นตัวตนของนักศึกษาแต่ละคนในการทำงานศิลปะประดิษฐ์ในรูปแบบเดียวกัน ผลที่ได้จากการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนการสอนแบบ Active Learning คือ ทำให้นักศึกษาได้มีความมั่นใจ สามารถแบ่งปันความรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และส่งผลให้นักศึกษามีความภูมิใจในผลงานของตนเอง

อาจารย์อาจารย์กฤติน ชุมแก้ว
สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

รายวิชา: ปฏิบัติการการใช้มีด

เทคนิคการเรียนการสอน: Active Learning

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

วิธีการสอนแบบการใช้เทคนิคการเรียนการสอนแบบ Active Learning อาจารย์ผู้สอนได้มอบหมายงานให้นักศึกษา คือ ให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้จากการเรียนทั้งหมด และนำทักษะทั้งหมดที่ได้จากการเรียนในวิชานี้ มาผลิตเป็นวิดีโอ โดยให้นักศึกษาผลิตสื่อเป็นวิดีโอเกี่ยวกับการหั่นผักแบบต่างๆ และนำผักที่ได้จากการหั่นมาประกอบเป็นอาหาร 1 เมนู และนำวิดีโอที่ผลิตได้ อัปโหลดในแอปพลิเคชัน youtube เพื่อให้ผู้อื่น หรือรุ่นน้องได้ดูและศึกษา และใช้วิธีการสอนร่วมกับการใช้วัตถุจริงในการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการการใช้มีด กล่าวคือ อาจารย์ผู้สอนใช้วัตถุดิบที่เป็นของจริงเพื่อให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง เช่น ในสัปดาห์ที่นักศึกษาเรียนเรื่องการหั่นผัก ประเภทผักพืชราก อาจารย์ผู้สอนได้เสนอให้นักศึกษาเลือกผักประเภทพืชรากเพื่อนำมาปฏิบัติจริง โดยให้นักศึกษาเลือกตามที่ตนเองอยากเรียน ยกตัวอย่างนักศึกษาเลือกแครอท นักศึกษาก็จะนำแครอทมาลงมือปฏิบัติจริง โดยก่อนที่นักศึกษาจะลงมือปฏิบัติ นั้น จะมีการสาธิตการหั่นในรูปแบบต่างๆ จากอาจารย์ผู้สอน เมื่ออาจารย์ผู้สอนทำการสาธิตเรียบร้อยแล้ว นักศึกษาก็จะลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีอาจารย์คอยให้คำแนะนำ และคอยสังเกตการณ์ปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่างใกล้ชิด

ผลที่ได้จากการสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนการสอนแบบ Active Learning คือ

1. ทำให้นักศึกษาได้มีความกล้าแสดงออก
 2. ทำให้นักศึกษารู้จักการแบ่งงานกันทำตามที่ตนเองถนัด เนื่องจากงานชิ้นนี้เป็นงานกลุ่ม ดังนั้นนักศึกษาแต่ละคนในกลุ่ม จะมีหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไปตามที่ตนเองมีความถนัด เช่น บางคนถนัดในการถ่ายภาพหรือบันทึกวิดีโอ บางคนถนัดในด้านการหั่นและการทำอาหาร บางคนถนัดในด้านการพูดและการนำเสนอ เป็นต้น
 3. ทำให้นักศึกษารู้จักการทำงานอย่างมีระบบ รู้จักการวางแผนการทำงาน ว่าควรทำอะไรก่อนหลัง เพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี
 4. ทำให้นักศึกษามีความภูมิใจในผลงานของตนเอง
- ผลที่ได้จากการสอนวิธีการใช้วัตถุดิบจริงในการเรียนการสอน นักศึกษาได้รับความรู้จากองค์ความรู้ที่อาจารย์ผู้สอนถ่ายทอดโดยวิธีการสาธิต และนักศึกษาลงมือปฏิบัติจริงทำให้นักศึกษามีทักษะในการหั่นผักที่ดี เพราะมีต้นแบบการหั่นผักที่ถูกต้องจากอาจารย์ผู้สอน และนักศึกษสามารถพัฒนาตนเองในด้านการหั่นผักให้เพิ่มมากขึ้นโดยสามารถนำไปฝึกฝนจากนอกห้องเรียน

อาจารย์ไชยสิทธิ์ พันธุ์พูนจินดา
สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

รายวิชา: วิทยาการการประกอบอาหาร

เทคนิคการเรียนการสอน: Active Learning และ Flipped Classroom

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ได้นำมาบูรณาการกับวิชาวิทยาการการประกอบอาหาร เป็นรายวิชาที่อยู่ในหลักสูตรอาหารและโภชนาการ โดยลักษณะรายวิชาจะเน้นในทางทฤษฎี และปฏิบัติควบคู่กัน ดังนั้นในการเรียนการสอนในรายวิชานี้จึงได้นำเทคนิคการสอนแบบ Flipped Classroom เพื่อเรียนรู้จากนอกห้องเรียน หลักการของการใช้เทคนิคการสอนแบบนี้คือ การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น การหาดำรับอาหารที่ทันสมัย รวมถึงวิทยาการการประกอบอาหารที่ทันสมัย และใช้ในการค้นหาคำศัพท์เฉพาะทางด้านอาหาร บวก

กับการจัดกิจกรรมในห้องเรียน เนื่องจากเวลาในห้องเรียนมีจำกัด การที่จะทำให้นักศึกษาเข้าใจในหลักการความรู้บางอย่างอาจมีไม่เพียงพอ การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม จากแหล่งความรู้ทางด้านอื่น

นำเทคนิคการใช้เอกสารประกอบการเรียน ของอาหารประจำสาขาวิชาอาหารและโภชนาการที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับเอกสารประกอบการสอน การสร้างกิจกรรม การทดลองปฏิบัติจริง หรือเทคนิคจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง

จากภาพเป็นการเรียนการสอนแบบลงมือปฏิบัติจริง โดยนำอาหารมาทดลอง อีกทั้งยังนำทฤษฎีมาเขียนวิเคราะห์ผลการทดลอง ว่ามีความถูกต้องและเป็นไปตามหลักการทางวิทยาศาสตร์หรือไม่ ถ้าไม่เป็นไปตามหลัก นักศึกษาต้องมีการหาความรู้จากนอกเวลาเรียน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ E-book หรือ งานวิจัย เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาหาร ยกตัวอย่าง การทำน้ำตาลเคี้ยวไหม้ อุณหภูมิ ระยะเวลาที่เหมาะสม ปัจจัยในการเกิด เป็นต้น

.....

ดร.ณัฐวัฒน์ จตุพัฒน์โรตม
สาขาวิชาการออกแบบแฟชั่นและเครื่องแต่งกาย

รายวิชา: ภาษาอังกฤษสำหรับงานออกแบบแฟชั่น และการจัดแสดงสินค้าแฟชั่น

เทคนิคการเรียนการสอน: Active Learning

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

หลักการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการใช้ Active Learning ที่ให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการทำ Group Discussion ตามใบสั่งงานท้ายบทเรียน และนำความรู้ที่ได้สรุปออกมาเป็น Presentation เพื่อการเก็บคะแนน สอบย่อย โดยนักศึกษาสามารถเลือกได้สองทางเลือก คือ

1. ใช้เวลาชั่วโมงกิจกรรมค้นหาข้อมูลและทำการนำเสนอให้เสร็จสิ้น
2. นำกลับไปทำเป็นการบ้านเพื่อนำเสนอในสัปดาห์ถัดไป

จากกิจกรรมดังกล่าวนักศึกษาจะได้เข้าร่วมการเรียนการสอนแบบ Flipped classroom ในทันที ซึ่งในบางสัปดาห์อาจารย์ผู้สอนได้ออกแบบข้อสอบ Pre-test และ Post-test เพื่อการประเมินผลการเรียนการสอน

อาจารย์ธีรภาพ ปานคล้าย
สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

รายวิชา: อาหารเพื่อสุขภาพ

เทคนิคการเรียนการสอน: Active Learning

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

ผู้สอนได้นำเทคนิคการสอนจากผู้ทรงคุณวุฒิไปใช้ในวิชาอาหารเพื่อสุขภาพ (Food for health) โดยในวิชานี้หลังจากการสอนนักศึกษาในแต่ละหัวข้อเรื่องจบ มอบหมายให้โจทย์นักศึกษาได้คิดเมนูอาหารสำหรับหัวข้อที่สอนไปเพื่อนำมาทำเมนูอาหารนำเสนอ เช่น การเรียนเรื่องอาหารตามสีซึ่งอาหารที่มีสีต่างๆ ช่วยในเรื่องลดภาวะเสี่ยงต่อการเกิดมะเร็งได้อย่างไร หลังจากให้โจทย์เรียบร้อยแล้วก็จะให้นักศึกษาคิดเมนูอาหารและค้นคว้าหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต (เทคนิคจากสาขาสีทอและเครื่องนุ่งห่ม) หรือค้นหาข้อมูลจากหนังสือต่างๆ ว่าอาหารแต่ละสีมีพบได้ในอาหารชนิดไหนบ้างและพบสารสำคัญอะไรบ้างที่ช่วยในเรื่องการลดภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็ง จากนั้นในวันที่ทำอาหารจะให้นักศึกษาลงมือทำอาหาร (เทคนิคจากสาขาอาหารและโภชนาการ : ใช้วัสดุจริงในการเรียนการสอน) และหลังจากทำอาหารเสร็จเรียบร้อยแล้วจะให้นักศึกษานำเสนอเมนูอาหาร และอธิบายถึงข้อมูลของอาหารที่นักศึกษาคิดและลงมือทำว่าในอาหารนั้นมีสารสำคัญอะไรบ้างที่ช่วยให้ลดภาวะเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งได้ให้กับเพื่อนๆ ฟัง ซึ่งแบบนี้เป็นเทคนิคการสอนแบบเพื่อนสอนเพื่อน (เทคนิคจากสาขาอาหารและโภชนาการ) เทคนิคนี้สามารถทำให้เพื่อนเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้มากขึ้นและยังส่งผลให้นักศึกษาที่สอนเพื่อนเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นอีกด้วย ผลที่ได้รับพบว่านักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวิชาเรียนได้มากขึ้นและทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเป็นกันเองไม่เครียด

อาจารย์ปพนพัชร ภัทรฐิติวัธส์

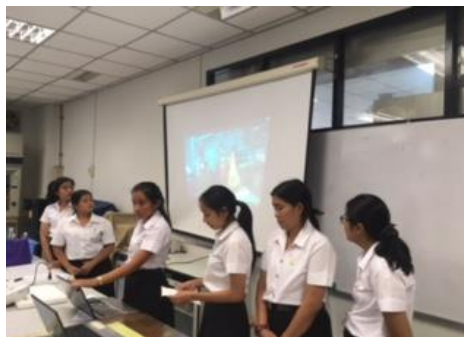
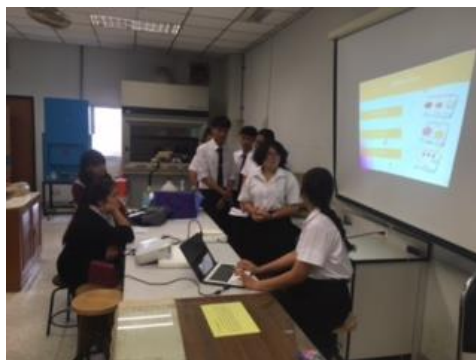
สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

รายวิชา: วิทยาศาสตร์การอาหาร

เทคนิคการเรียนการสอน: Active Learning

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

ในรายวิชาวิทยาศาสตร์การอาหารเป็นวิชาที่เรียนรู้ในเรื่องขององค์ประกอบของอาหาร ผลของการแปรรูปต่ออาหาร และกระบวนการแปรรูป โดยในบทที่ได้นำเอาเทคนิคการสอนไปทำการประยุกต์ใช้คือเรื่องของกระบวนการผลิตน้ำตาลทราย โดยในเนื้อหาค่อนข้างมีศัพท์ทางเทคนิคจำนวนมาก นอกจากนี้ยังเห็นภาพในแต่ละกระบวนการได้ยาก จึงได้ให้นักศึกษาไปทำการศึกษาจากคลิปทางอินเทอร์เน็ต จากนั้นให้นำคลิปนั้นมานำเสนอในชั่วโมงเรียน โดยให้ทำการสรุปกระบวนการและอธิบายขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ให้เพื่อนๆในห้องฟัง โดยให้เวลานำเสนอ 15 นาที จากนั้นจะให้เพื่อนในห้องทำการซักถามในจุดที่ยังไม่เข้าใจ จากนั้นผู้สอนจะทำการสรุปเนื้อหาทั้งหมดให้อีกครั้งหนึ่ง จากการนำเทคนิคการสอนดังกล่าวมาใช้พบว่านักศึกษามองภาพกระบวนการผลิตได้เข้าใจมากขึ้น ลดเวลาในกระบวนการสอนลงได้อย่างมากซึ่งโดยปกติจะใช้เวลาในการสอนประมาณ 1 ชั่วโมง นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น

อาจารย์ณัฐชรัฐ แพกุล
สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ

รายวิชา: ปฏิบัติการการใช้มีด และวิชาไอศกรีมและเครื่องดื่ม

เทคนิคการเรียนการสอน: Active Learning, Project based Learning และ Brainstorming

ผลการดำเนินงานกิจกรรม

โดยนำมาประยุกต์ใช้ในรายวิชาปฏิบัติการการใช้มีด และวิชาไอศกรีมและเครื่องดื่ม เนื่องจากได้พบปัญหาของนักศึกษาในปัจจุบันคือ นักศึกษามีสมาธิในการเรียนน้อยลง ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนน้อยลง แต่มีข้อดีคือนักศึกษาในปัจจุบันกล้าแสดงออก กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น อีกทั้งยังมีความสามารถด้านเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ จึงนำจุดดีของนักศึกษามาสร้างกระบวนการเรียนรู้ใหม่ เพื่อให้ขจัดปัญหาด้านลบที่เกิดขึ้น

วิธีดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน Active Learning, Project based Learning และ Brainstorming การสร้างประเด็นปัญหาในแต่ละสัปดาห์ที่เกิดขึ้น จากนั้นจับฉลากนักศึกษาเป็น 6 กลุ่ม ไม่ซ้ำกันในแต่ละสัปดาห์ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้นิสัยและสร้างความสัมพันธ์เพื่อนร่วมชั้นเรียน และมีวัสดุและอุปกรณ์ให้เพื่อสร้างโมเดลหรือสื่อแนะนำเสนอจากที่วิเคราะห์ และสังเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น จึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน

เครื่องมือและการวิเคราะห์ผล

แบบสังเกต และแบบประเมินผลการดำเนินกิจกรรมในด้าน ความรู้ การทำงานเป็นทีม การนำเสนอ สื่อ ความตรงต่อเวลา ความคิดสร้างสรรค์ โดยมีคะแนนการประเมินดังนี้

5 = ดีเยี่ยม 4 = ดี 3 = ปานกลาง 2 = พอใช้ 1 = ปรับปรุง

ผลการดำเนินกิจกรรม

1. ก่อนใช้การเรียนการสอน Active Learning, Project based Learning และ Brainstorming นักศึกษามีพฤติกรรม คือ การเข้าห้องน้ำบ่อย เล่นโทรศัพท์มือถือขณะเรียน นั่งเหม่อลอย นั่งหลับ

2. หลังใช้การเรียนการสอน Active Learning, Project based Learning และ Brainstorming นักศึกษามีความสนใจเรียนมากขึ้น ใช้โทรศัพท์มือถือเป็นประโยชน์มากขึ้นสำหรับการหาข้อมูล ไม่เกิดการนอนหลับในห้องเรียน นักศึกษามีความสัมพันธ์ทางการเรียนรู้อีกมากขึ้น นักศึกษาได้แสดงออกในทางวิชาการ เกิดกระบวนการทางความคิด สร้างองค์ความรู้ร่วมกัน นักศึกษากล้าเข้ามาปรึกษาอาจารย์มากขึ้น ห้องเรียนมีเสียงที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ ส่งผลให้ห้องเรียนไม่น่าเบื่อ

ภาพการดำเนินการเรียนการสอน Active Learning, Project based Learning และ Brainstorming

บทที่ 4

สรุปผลการดำเนินงานด้านการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

จากการดำเนินงานการประชุม KM ทั้งสี่ครั้งที่ผ่านมาในปีการศึกษา 2559 นั้นคณะกรรมการผู้รับผิดชอบด้านการผลิตบัณฑิตประชุมทำ KM เรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ได้ทำการจัดประชุมเพื่อนำรายงานความก้าวหน้าของอาจารย์กลุ่มเป้าหมายที่มีประสบการณ์สอนไม่เกิน 5 ปี มาสรุปเป็นเล่มรายงาน เพื่อนำไปสู่การสกัดเป็นคู่มือการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นการจัดรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนดังรายวิชาดังต่อไปนี้

1. ดนตรีและกิจกรรมเคลื่อนไหวสำหรับเด็กปฐมวัย
2. เทคโนโลยีงานถักทอ
3. งานใบตองกับชีวิตไทย
4. ปฏิบัติการการใช้มีด
5. วิทยาการการประกอบอาหาร
6. ภาษาอังกฤษสำหรับงานออกแบบแฟชั่น
7. เทคนิคการจัดแสดงสินค้าแฟชั่น
8. อาหารเพื่อสุขภาพ
9. วิทยาศาสตร์การอาหาร และ
10. ปฏิบัติการการใช้มีด และวิชาไอศกรีมและเครื่องดื่ม

โดยสรุป การจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยการนำเอาวิธีการสอน เทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้อย่างเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรม กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคต และถือเป็นการจัดการเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะสอดคล้องกับ

การเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ผลการปรับปรุงพบว่านักศึกษามีความสัมพันธ์ทางการเรียนรู้มากขึ้น นักศึกษาได้แสดงออกในทางวิชาการ เกิดกระบวนการทางความคิด สร้างองค์ความรู้ร่วมกัน นักศึกษากลับเข้ามาปรึกษาอาจารย์มากขึ้น ห้องเรียนมีเสียงที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ ส่งผลให้ห้องเรียนไม่น่าเบื่อ ในที่นี้ทางคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีจึงเสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนที่เหมาะสมในการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

